

"אונגזבג אבניך ביום ונגוא לאמאח: בעבאכ צו עשג וי אי בצאגי אמזכריס"



# אסופת טקסטים להשראה

עם אשפ"ו



# הקדמה

בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר חַיֵּב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמְּצָרִים

הקשר בין חג הפסח לבין ערך החירות מלווה את עמנו מדור לדור, ומקבל בכל שנה משמעות מחודשת ובמיוחד השנה, על רקע המציאות הביטחונית ואתגרים לאומיים. פסח הוא זמן של התחדשות, של יציאה ממצרים לא רק מן המקום הצר שסביבנו, אלא גם מן המקומות הצרים שבתוכנו: מן הפחד, מן ההרגל, מן הספק ומן הכבלים שאינם תמיד נראים לעין. בתקופה כזו, אנו חווים עד כמה החירות איננה דבר מובן מאלינו, ועד כמה היא קשורה ביכולת שלנו לעמוד יחד, לגלות ערבות הדדית, לתרום איש בדרכו, ולשמור על רוח של אחדות גם בזמנים של קושי.

חירות אמיתית אינה רק היכולת לצאת, אלא גם היכולת לבחור. לבחור בטוב, לבחור בתקווה, לבחור בדרך של אמונה, אחריות ופתיחת הלב דווקא כשזה מאתגר יותר מתמיד. בימי הפסח אנו נזכרים כי החירות דורשת אומץ, מודעות, זיכרון והודיה. היא מזמינה אותנו להתבונן פנימה ולשאול: מאילו מצרים אני מבקש להשתחרר השנה? ואיזו דרך חדשה אני מבקש לפתוח לפניי?

חג הפסח מזכיר לנו שהאדם נברא כדי ללכת קדימה, לצמוח, להשתנות ולגלות בתוכו כוחות של חיים. לא להישאר כבול למה שהיה, אלא להאמין במה שעוד יכול להיות, גם כשסביבנו המציאות מורכבת. החירות היא מתנה, אך גם משימה. היא מזמינה אותנו לחיים של בחירה נכונה, של אחריות לעצמנו ולסובבים אותנו, ועל נאמנות לערכים שומאירים את הדרך, ערכים שמתחדדים במיוחד בתקופות של מבחן.

מי ייתן והפסח הזה יביא עמו תחושת מרחב בלב, ניקיין בנפש, שלווה, וכוח לצאת אל ימים של משמעות, אמונה ושמחה. ימים של תקווה, אחדות ובעשורת טובות.

לחג פסח כשר ושמח,

חג של חירות, התחדשות ותקווה.

## ארבעת האחים/נעמי שמר

וזה שלא ידע לשאול  
לקח את היפה מכל  
שילב ידו בתוך ידה  
וחזר איתה להגדה  
שילב ידו בתוך ידה  
וחזר איתה להגדה

לא הובילו הדרכים?  
היכן ארבעת האחים?  
בשיר שלנו ידידי  
אסור לשאול יותר מדי  
בשיר שלנו ידידי  
אסור לשאול יותר מדי.

על ארבעה בנים דיברה התורה: חכם, רשע, תם וזה  
שאינו יודע לשאול.  
מי את/ה? מי היית רוצה להיות?

כבנים בהיר ומהדר  
יצאו מתוך ההגדה  
חכם ותם רשע גדול  
וזה שלא ידע לשאול  
חכם ותם רשע גדול  
וזה שלא ידע לשאול

וכשארבעת האחים  
יצאו לנוע בדרכים  
מיד מכל ארבע רוחות  
פרחים הגיעו וברכות  
מיד מכל ארבע רוחות  
פרחים הגיעו וברכות

פגש חכם בחכמה  
אהב אותם את התמימה  
והרשע בתור אישה  
תפס מרשעת איומה  
והרשע בתור אישה  
תפס מרשעת איומה



## חירות

וְצִרְיָן לְפָעַמַיִם בֶּן חוֹרֵין בְּאַמֶּת.  
צִרְיָן תָּמִיד (גַּם בַּשְּׂגָרָה) לְהִיּוֹת מֵה שְׁתַּרְצוּ.

לְפָנַי הֲרַגְע בּוֹ שְׂכַחְנוּ  
מִי אֲנַחְנוּ.

צִרְיָן לְשֹׂאֵת אֶל הַחַיִּים (וְאוֹלֵי גַם אֶל הַמּוֹת)  
בְּלִי מַשְׁאִירִים עֲנָקִי.

שְׁגַם אִם הִכַל כְּבֹר נִקְבַע  
אָנוּ חוֹפְשֵׁיִים בְּכָל רִגַע  
לְחַדֵּשׁ אֶת הַהִזְדַּמְנוּת.

וְאֵלוּ צִיר לְפָנֵינוּ מֵעֵין סָכּוּם כּוֹלֵל.

יִשְׂרָאֵל אֶלְיָרָ

## שנהיה בחירות

שנבחר להיות חופשיים,  
מהמקרים הזוכות, מהמחשבות שמגבילות  
אותנו,

שנגיע מעבר למה שאנחנו מדמינים.

שנהיה בחירות, חופשיים להיות מי שאנחנו  
באמת,  
נטולי ביקורת ושיפוטיות, שאפתנים ומלאי  
חלומות,

אך מכירים תודה על מה שכעת.

שנאמן לחיינו אומץ, שנדעך לעיתים  
קרובות,

שנאהב ללא תנאי, שנצחק עד דמעות.

שנהיה בנוכחות, נלמד לסמוך ולהאמין  
ולשחרר את הצורך בשליטה ואחיזה,

כי כמו בטבע, האביב מופיע,

מה שצריך לחלוף, חולף,

מה שצריך להגיע, מגיע.

תמיד בא.

מילים ללא פילטר | הדור טל

## אני בערב פסח

בערב האחרון המשלתי לך  
את משל אבי, אשר בערב ערב פסח  
היה חותך לחם בהקפדה  
לקוביות מדויקות ושם  
אותן על אדן החלון כדי שיוכל  
למצוא אותן בעניינו הכבדות  
לאור הנהר הרוקד ריקודי מצווה.  
ולא תהי ברכת בעור חמץ שלו  
לבטלה.

כך לחיות.

במאיים של עצמנו,

במאיים במאיים

באמונה שלמה, כמעט,

ולא נהיה לבטלה.

**יהודה עמיחי.**

## יציאת מצרים

לעיתים אנחנו יוצאים ממצרים  
וחוזרים אליה  
מתוך נוחות,  
מתוך אמונה שאין דרך אחרת  
או מפחד המדבר,  
לעיתים אין משה שיובילנו  
או עם שייתן לנו יד  
ונדמה שהכבלים הידועים  
נדיפים על החופש הבלתי ידוע.

אך, אם נעז

להביט אל תוכנו

נמצא את משה אצלנו,

את הכוח ללכת במדבר

גם ארבעים שנה

ואת האמונה כי נוכל להגיע

אל הארץ המובטחת,

זו שאנו מבטיחים לעצמנו.

להיות חופשי זו בחירה

יומיומית,

במה אבחר היום?

**בשולי המילים/שולי מיטלברג השלי**



# יציאת מצרים

בכל דור ודור / אור אדם

בכל דור ודור, חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים.  
בכל דור ודור חייב אדם לשוב ולהינתק מכבלי עבדות, מן הפרך שהוטל עליו,  
למרוד במקדשי דעות קדומות, ולפרוץ מן ההסגר קדימה אל המרחב, אל החופש.

בכל דור ודור, כשאדם יוצא אל החופש הזה, הוא מגלה מדבר.  
הוא מגלה בחופש ריקנות והבל. והזכרונות על ארץ מצרים שלו צפים ועולים.  
מה טובו הכבלים, המאכלים, המחסה משטפונות, ומיובש העונות.  
והמדבר חופש מוחלט ללא אחריות נעשה לו לאדם הפקרות.  
ובני חושך גוברים על בני אור, ואין דין ואין דיין, ואדם לאדם זאב.

בכל דור ודור חייב אדם לבחור.  
ורק בעת בחירה מגלה אדם את חרותו.  
וכאז, בין כל הררי שממון,  
בוחר לו אדם את הר סיני שלו, ושם מעצב תורתו, וידבוק בה.  
היא הנותנת לו כח ולב, מאור בחשיכה וסיבה להשכים עם שחר ולהתרצות עם ליל.

ואני אומר, בכל יום חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים.  
ובכל יום לנתץ מזבחותיו של אמש,  
ובכל יום לברוח אל המדבר,  
ובכל יום לבנות לו בית ותורה של מחר,  
ובבטחה להלך בזרנו.

# מפקד כוחות ההגנה בגוש עציון שנפל בקרב רס"ן משה (מוש) זילברשמיד

בשעה זו בה מונה גורלנו על מאזני החיים והמוות השמש לנו את  
הנס הנסמך:

העם הזה עתה יצא מעבדות לחירות, כל מחנה מצרים רודף  
אחריהם ולפניהם הים עוצר בעדם. אך הנה לעניינם: "ויבקעו  
המים ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה, והמים להם חומה  
מימינם ומשמאלם". בעוד זה, העובר בים ביבשה,  
העובר בין חומות מים אדירות, בעוד זה נעצר קדימה.



## חופש | נעם חורב

כי כל ההצלחות בחייו נעלו

וכבר כמה שנים

הוא בעצם כלוא

בעצמו

בראשו

בקולו החונק

הוא אסיר מייסר

של כל ההרגלים

הוא כבול תמיד

לכל צריך

ואין שום מצב

שיברח כמו גנב

מכלוב הזהב

שבנה בידי

פגשתי פעם איש

שהיה לו הכל

אוטו, כסף, ובית גדול

שדות רחבים

אינסוף מרחבים

ארמון אמיתי

והליקופטר פרטי

שהטיס אותו גם

מעבר לים

וכל העולם

נפרש לרגליו

מחיר הגשם

עד חוף השובע

אבל מי שהכיר אותו

באופן אישי

ראה וידע

הוא לא איש חופשי

י

# א.ז. גורדון

החיים הם יצירה, התחדשות תמידית,  
היבצרות שאינה פוסקת והאדם שותף  
לטבע ביצירת החיים. אור החיים האנושיים  
הוא לא במה שהאדם לוחץ מן המוכן, אף  
לא במה שהוא נתן לאחרים מן המוכן, כי  
אם במה שהוא יוצר. ביצירה הוא נתן את"  
כל עצמו ולוקח את כל עצמו. מה היא יצירה  
שבחיים מצדם האנושי? מה חלקו של  
האדם בשותפות זו?"

## הרב קוקן | חירותנו

החירות הצביונית היא אותה הרוח הנישאה,  
שהאדם וכן העם בכללו מתרומם על ידה.



# מצרים / איה כורם

כשיצאתי מצרים

זחלתי על גחוני

ארבעים ימים ולילה

לא ידעתי מי אני

וכשיצאתי ממצרים

לא ידעתי עוד לאן

המשבר הזה ייקח אותי

יקח אותו מכאן

ומאז אני לא עוצמת עין

הלילות כאן חשוכים

ומאז אני לא עוצמת עין

מהפחד שמצרים עדיין בתוכי.

עבדים היינו. היינו עבדים.

עבדים עדיין. עדיין עברים

שם בחרבה הבנתי

בין קירות ים גועשים

לכל איש ישנה מצרים

אף אחד הוא לא חופשי

ויצאתי ממצרים

וחציתי את הים

ואולי גם זאת מצרים

ואני נשארתי שם

ומאז אני לא עוצמת עין

מהסחד מצרים עדיין בתוכי.

עבדים היינו. היינו עבדים.

עבדים עדיין. עדיין עבדים.

והגדתי בלחש, וצעקתי אליכם

אלוהים הזה שכח אותי

והוא לא יציל אתכם.

והשאתקח במצרים

את ליבי ואת כבודי

ויצאתי ממצרים אז לגמרי לבדי

